

Nr 363.

Av herr **Hansson** i Skediga, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 275, med förslag till lag om åtgärder mot vanhävd av jordbruk.*

Riksdagen har i fråga om vanhävd antagit den nu skärpta förfoganderättslagen. I andra lagutskottets utlåtande härtill, nr 25, samt i lagens §§ 28 och 29 uttryckes, att det i nuvarande försörjningsläge måste anses vara en angelägenhet av synnerlig vikt att effektivt ingripande mot vanhävd kan äga rum. Riksdagens beslut i denna fråga innefattar även byggnader och deras iordningställande för jordbruket med servitutsrätt för statsverket upp till 10 år.

Då syftet med såväl Kungl. Maj:ts proposition nr 275 som de tidigare antagna lagförslagen måste anses vara att åstadkomma ett mera intensivt tillvaratagande av jord för frambringande av livsmedel och foder, torde med skäl kunna ifrågasättas huruvida byggnaderna kunna ha den betydelse här avses. Det torde få anses att dessa icke borde beröras av lagen. Vad denna skulle avse är sådd, skörd och tröskning. Av dessa arbeten är det intet, för vars utförande byggnader ovillkorligen äro erforderliga. Tidigare har kanske så varit fallet beträffande tröskningen. Även denna sker emellertid med nuvarande hjälpmedel i mycket stor utsträckning direkt vid bärgningen, d. v. s. i regel ute på fälten. Frågan om byggnaderna torde därför helt få anses ligga utanför lagens grundmening.

I lagtexten har anförts att vad däri stadgas ej skall äga tillämpning beträffande bruksdelar som tillhöra kronan. Då just i fråga om sådana lagen lättast kan finna tillämpning och inget som helst fog finnes för att de borde utgöra ett undantag och då kronans jord därtill utgör en viss procent av samtliga bruksdelar, torde skäl att undantaga dem från lagen vara svåra att anföra. Enligt mitt förmenande ha undantagslagar, vare sig det gällt arbetsmarknaden eller företag och organisationer, aldrig givit goda resultat. Därför är jag viss om att lagar av dylik karaktär beträffande jordbruket heller inte komma att åvägabringa vad som varit avsikten därmed.

Endast ett efter organisationernas intressen utvecklade arbetsförhållande kan leda till verkligt positiva resultat. På arbetsmarknadens område föreliggande övertygande bevis härför, och förhållandet torde få anses vara det samma även på jordbrukets arbetsfält.

Skall emellertid ur s. k. produktionsintresse en lag mot vanhävd av jord antagas, torde det vara stora skäl att till behandling upptaga frågan även

om jord, som tagits i anspråk för andra ändamål än försörjningssyfte. Om således Kungl. Maj:ts proposition nr 275 antages och förlänas den utsträckning, som här föreslagits, omfattande till och med brukningsdelar om endast ett hektar, så borde väl rimligen jord, som tages i anspråk för andra ändamål, även tagas under kontroll.

Med anledning av vad som anförts får jag hemställa,

att riksdagen vid antagande av lag om åtgärder mot vanhävd av jordbruk för sin del måtte besluta,

dels att byggnader måtte undantagas från lagens tillämpningsområde, och

dels att lagen måtte tillämpas även på fastigheter, som tillhöra kronan.

Stockholm den 20 maj 1942.

K. E. Hansson.